

SISUKORD

	EESSÕNA	lk 4
I	LOODUSLIKUD EELDUSED	7
	1. Asend ja ühendusteed	7
	2. Alevi ümbruse rekreatiivne potentsiaal	7
	3. Ajalooline ja ehituslik lühiülevaade	7
	4. Alevi piir	8
II	PIIRANGUD MAAKASUTUSELE	12
	1. Kultuurimälestised	12
	2. Kaitstavad loodusobjektid	12
	3. Veekogude kaitse	13
	4. Üldkasutatav supluskoht	16
	5. Metsade kaitse	16
	6. Teed. Tehnovõrgud ja -rajatised	17
	6.1. Riigimaanteed	17
	6.2. Elektriliinid	17
	6.3. Sideliinid	18
	6.4. Gaasitorustikud	18
	7. Eriobjektid	19
	7.1. Heitvete puhastusseadmed	19
	7.2. Puurkaev, veehaare	19
	7.3. Kalmistu	20
	7.4. Jäätmete ladustamispaigad	20
	7.5. Tootmisobjektid	21
III	VÄNDRA ALEVI ARENGU EELDUSED	21
	1. Tööhõive	21
	2. Elanikkond	23
IV	ÜLDPLANEERING	24
	1. Funktsionaalne tsoneerimine	24
	2. Elutsoon	24
	3. Tootmistsoon	25
V	KESKKONNAKAITSE	26
VI	TEED JA TÄNAVAD	27
VII	TEHNOVÕRGUD	28
	1. Veevarustus ja kanalisatsioon	28
	2. Soojusvarustus	30
	3. Gaasivarustus	30
	4. Elektrivarustus	30
	5. Telefoniside	30
VIII	ALEVI ARENGU NÄITAJAD	31

1. Territooriumi bilanss	31
2. Alevi arengu näitajad	32
KOKKUVÕTE	33
KASUTATUD MATERJALID	34
LISAD	
Lisa 1. Vändra alevi planeeringu lähteülesanne nr.1-24/102 24.04.1996	37
Lisa 2. Vändra alevi planeeringutest (väljavõte alevi ajalehest)	38
Lisa 3. Pärnu Tervisekaitsetalituse kiri nr.27/67 27.01.97	39
Lisa 4. Vändra pargi piiride skeem	41
Lisa 5. Külakalmistu "Kabeliase" kirjeldus	42
Lisa 6. Vändra alevi üldplaneeringu kooskõlastamine	46
SKEEMID TEKSTIS	
Skeem 1. Ümbruse skeem	6
Skeem 2. Vändra alevik 1930.a.	9
Skeem 3. Vändra alevik 1937.a.	10
Skeem 4. Planeeringud ja piirid	11
JOONISED	
Joonis 1. Lähteplaan ja piirangud M 1:4 000	43
Joonis 2. Projektplaan (põhijoonis) M 1:4 000	44
Joonis 3. Tehnorajatiste skeem M 1:4 000	45

EESSÕNA

Töö koostamise aluseks on Vändra alevivalitsuse poolt koostatud lähteülesanne (vt. lisa 1).

Alevi üldplaneering on materjal, mille abil omavalitsus määratleb alevi edasise arengu visioonid ja strateegia. Üldplaneering on abiks kinnistute moodustamisel, detailplaneeringute koostamisel, ehitusmaade valimisel jm. Ehitustegevus Vändra alevis võib toimuda ainult üldplaneeringu alusel koostatud detailplaneeringute järgi.

Arvestades alevi arengukava, SWOT-analüüsi ja maareformi tingimusi on käesoleva üldplaneeringu koostamisel eesmärgiks:

- selgitada maakasutuse piirangud (nii looduslikud kui tehnogeensed);
- teha ettepanekud maade sihtotstarbeliseks kasutamiseks;
- reserveerida ehitusmaad;
- tehnovõrkude, -rajatiste, teedevõrgu, alevi keskkonnaseisundi ja muude teemade käsitlemine.

Töö väljundiks on 3 joonist M 1: 4 000 ja 4 skeemi M 1: 8 000 - 1: 50 000

Joonisele 1 "Lähteplaan ja piirangud" (M 1: 4 000) on koondatud:

- teatud sihtotstarbega maa-alade paiknemine alevis;
- olev maakasutus, s.h. tagastatud eramaad;
- informatsioon kõikvõimalikest maakasutust puudutavatest kehtivatest riiklikest piirangutest;
- tehnorajatistest ja -objektidest tulenevad piirangud;
- kaitsealused objektid;

Joonisele 2 "Projektplaan" (M1: 4 000) on koondatud:

- territooriumi funktsionaalne tsoneerimine;
- ettepanekud maade sihtotstarbeliseks kasutamiseks;
- ettepanekud ehitusalade ja detailplaneerimist vajavate alade kohta;
- ettepanekud tänavavõrgu ja tänavate punaste joonte kohta.

Joonisele 3 "Tehnorajatiste skeem" (M 1:4 000) on koondatud:

- informatsioon olevate tehnorajatiste kohta;
- ettepanekud uute tehnorajatiste kavandamiseks;
- tehnorajatistest ja -objektidest tulenevad piirangud;

Põhijooniste M 1: 4 000 (nr. 1, 2 ja 3) alusplaanina on kasutatud Leningradi Trusti Sojuzmarkštrest poolt koostatud geoalust M 1: 2 000 koos REI täiendustega 1982.a. Alusplaani on täiendatud hiljem koostatud üksikobjektide asendiplaanide abil.

Üldplaneeringu temaatiline osa on töödeldud Maaplaneeringute osakonna poolt MapInfo tarkvaraga. Alusplaani muudatused on skaneeritud seisuga 01.07.1996.a. kasutamistäpsusega 1 : 2 000.

Töö on koostatud tihedas koostöös Vändra alevivalitsuse töötajatega ja tugineb vahetult kohapeal kogutud informatsioonil ja varasemate uurimis- projekteerimistöde käigus koostatud materjalidel, võttes aluseks kehtivad seadusandlikud aktid. Arvestatud on vastava ala spetsialistide seisukohti, hinnanguid ja ettepanekuid.

Töö koostamisele on kaasatud järgmised asutused ja ametkonnad ning kasutatud järgmisi teabeallikaid:

- Vändra alevivalitsus;
- Vändra alevivolikogu;

- Vändra vallavalitsus;
- Pärnu Maavalitsuse ja teiste ametkondade spetsialistid;
- EV Keskkonnaministeeriumi spetsialistid;
- Muinsuskaitseamet;
- Maa-ameti ja RE Eesti Maauringud arhiiv;
- Vändra alevi asutuste ja ettevõtete esindajad.

Üldplaneeringu protsess:

- teade üldplaneeringu algatamisest Vändra alevi ajalehes Mudila Teataja;
- üldplaneeringu põhisuundade arutamine Vändra alevi planeerimis-komisjonis 30.07.1996;
- töö tutvustamine uuele alevivolikogule 20.11.1996;
- töökoosolekud Vändras 15.01. 1997 ja 25.02.1997
- üldplaneeringu esitamine Vändra alevivalitsusele;
- Vändra alevivolikogu otsus planeeringu avalikustamise kohta.

Avalikustamine vältab 1 kuu. Seejärel toimub planeeringu lõplik vormistamine, arvestades esitatud märkusi ja ettepanekuid.

Üldplaneeringu koostamist juhib ja koordineerib RE Eesti Maauringud poolt Lembit Pakosta.

Töögrupp tänab Vändra alevivolikogu ja alevivalitsust ning paljusid teisi spetsialiste, kes töö valmimisele kaasa aitasid.

I LOODUSLIKUD EELDUSED

1. ASEND JA ÜHENDUSTEED

Vändra alev asub Pärnumaa kirdeosas maakonnakeskusest Pärnust 55 km kaugusel. Umbes sama kaugel on veel kolm maakonnakeskust: Rapla, Paide ja Viljandi. Tallinna on 120 km ja Riiga 230 km.

Alevist möödub magistraaltee Pärnu-Rakvere-Sõmeru, Vändra alevis ristub kolm riigimaanteed. Alevist ca 10 km kaugusel on Tallinn-Pärnu raudtee.

Alevit ümbritseb Vändra vald (rõngasvald), mis asub Eesti geograafilises keskpunktis. Valla maa-alal asuvad mitmed alevi ja valla ühiskasutuses olevad tähtsad objektid, nagu kalmistu ning jäätmete ladustamiskoht. Ka alevi heitvee puhastusseadmed asuvad valla territooriumil.

Vändra valda läbib gaasi siirdetorustik ja alevi võimaliku möödasõidutee koridor.

Ülevaate Vändra alevi lähiümbruse kohta annab skeem 1 Ümbruse skeem.

2. ALEVI ÜMBRUSE REKREATIIVNE POTENTIAAL

Vändra alev ja selle ümbrus omavad suurt kultuuriloolist tähtsust kui paljude suurvaimude sünni- ja elukoht.

Skeemile 1 ja joonisele 1 on kantud Vändra alevi ja ümbruskonna põhilised kaitsealused objektid ja huviväärsused, mis omavad tähtsust kultuurist huvitatud turisti seisukohast.

3. AJALOOLINE JA EHITUSLIK LÜHIÜLEVAADE

- 1515 Vändra küla esmamainimine (Wenderskulle).
- 1624.a. Vändra mõisa rajamine, kiriku mainimine.
- 1560-1875 Vändrat tuntakse järgmiste nimede all: Wennern, Fendern, Fenner, Vendra (eestikeelseks vasteks on soo- või rabamaa).
- 17.saj. Vändra kihelkond.
- 1787.a. Kivikiriku ehitamine.
- 1822.a. Vändra klaasivabriku rajamine.
- 1844.a. Vana-Vändra ja Uue-Vändra.
- 19.saj lõpp Metsatöötlemise algus Vändras; mõisa ja kiriku ümber tekkinud asula on kujunenud suureks alevikuks ja kultuurikeskuseks.
- 1904.a. Vändra Esimene Tarvitajate Ühisus.
- 1907.a. Vändra Rahva Hariduse Selts.
- 1921.a. Vändra piimaühistu.
- 1928.a. Raudteeühenduse rajamine.

1930.a. Väandra linavabrik; esimese planeeringu koostamine (vt. skeem 2); Väandra kujunemine majandus- ja kultuurikeskuseks.

13.09.1945 Väandra saab aleviõigused.

1950.a. Väandra saab rajoonikeskuseks (liitis Väandra, Tori, Tootsi, Kaisma, Eidapere ning Järvakandi piirkonna).

1953.a. Väandra rajoonikeskuse generaalplaani koostamine (Eesti Projekt).

1970.a. Väandra alevi planeerimisprojekti koostamine (Eesti Maaehitusprojekt).

1982.a. Väandra alevi generaalplaani koostamine (Eesti Maaehitusprojekt).

1990.a. Väandra alev saab omavalitsuse staatuse; alevist on saanud polifunktsionaalne tööstuskeskus ja heakorrastatud aedlinna tüüpi asula.

4. ALEVI PIIR

Alevi piiri korrigeerimise vajadus on tekkinud juba enne üldplaneeringu koostamise algatamist. Vastavad taotlused on esitatud Väandra alevivolikogu ja Väandra vallavolikogu poolt. Käesoleva üldplaneeringu koostamise ajal on toimumas piiride muutmine.

Alevi maakasutuse muutumust aja jooksul illustreerivad skeemid 2-4. Alev on järjekindlalt suurenenud ümbritsevate põllu- ja metsamaade arvel, kusjuures mõnes kohas on piir püsinud 1930.a. alates.

Skeem 4 näitab omaaegsete planeeringute poolt haaratud alade dünaamikat planeeringute koostajate suhtumise muutumisele vastavalt.

Samas käesolev planeering ei välista tulevikus omavalitsusüksuste liitumist.

II PIIRANGUD MAAKASUTUSELE

1. KULTUURIMÄLESTISED

Alus: "Muinsuskaitseadus" 09.03.1994 (RT I 1994, 24, 391)

Kitsenduste ulatus (väljavõtted seadusest):

§25 Kinnismälestise kaitseks kehtestatakse kaitsevöönd, millele laienevad kaitsekohustuse teatistes esitatud kitsendused. Kui mälestiseks tunnistamise aktis ei ole märgitud teisiti, on kaitsevööndiks 50m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates.

§23(1) Muinsuskaitseameti loata on kinnismälestise ja selle kaitsevööndi alal keelatud:

- maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide, trasside rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd;
- puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine;

§23(2) Muinsuskaitseameti loata on keelatud kinnismälestise ümberpaigutamine, ümber- ja sisseehitamine, konserveerimine, restaureerimine ja remontimine, mälestisele seda kahjustavate või selle ilmet muutvate objektide paigaldamine, samuti muul viisil mälestise ilme muutmine.

§24(1) Mälestise kasutamise kitsendused määrab kindlaks Muinsuskaitseamet kaitsekohustuse teatises.

§24(2) Muinsuskaitseamet võib §-des 22 ja 23 sätestatud kitsendusi leevendada.

§29(4) Kinnismälestise ja selle kaitsevööndis oleva kinnisasja kasutamise kitsendused kompenseeritakse vastavalt seadustele maa maksustamis hinna kitsendamise või maamaksust vabastamisega.

§35(2) Mälestise konserveerimise, restaureerimise ja remondi lähteülesanded ja projektid, samuti mälestisega seotud mulla- ja ehitustööde lähteülesanded ja projektid tuleb kooskõlastada muinsuskaitseametiga.

§35(3) Muinsuskaitseametil on õigus nõuda enne käesoleva paragrahvi 2. lõikes loetletud tööde alustamist mälestises arheoloogiliste kaevamiste või muude uuringute läbiviimist tööde tellija kulul.

Vändra alevi kultuurimälestised (kinnismälestised) on joonisele 1 kantud vastavalt Riigi Muinsuskaitseameti, Pärnu Muinsuskaitse Inspeksiooni ja Vändra alevivalitsuse andmetele. Samas on toodud ka huviväärsused, mis ei ole riikliku kaitse all (nimekiri koostatud Vändra alevivalitsuse andmetel).

Külakalmistu "Kabeliase" kaitsevööndiks on 50 m.

2. KAITSTAVAD LOODUSOBJEKTID

Alus: "Kaitstavate loodusobjektide seadus" 01.06.1994 (RT I 1994, 46, 773)

"Asjaõigusseadus" 09.06.1993 (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355)

"Ranna ja kalda kaitse seadus" 22.05.1995 (RT I 1995, 31, 382)

EV Keskkonnaministeeriumi määrus nr.29 "Looduskaitsealade ja üksik objektide kohta" 20,10,1993.

Kaitstavate Loodusobjektide Seadus kehtestab erilist kaitset vajavate loodusobjektide kaitse alla võtmise korra ning sätestab maaomanike ja -valdajate ning teiste isikute õigused ja kohustused nende suhtes. Teave looduskaitse alla võetud objektide kohta sisaldub koostamisel olevas looduskaitseregistris.

2.1. KAITSTAV LOODUSE ÜKSIKOBJEKT

Objekti mistahes kahjustamine on keelatud. Tema seisundit või ilmet mõjutava töö teostamine on lubatud üksikobjekti valdaja nõusolekul. Kui kaitse-eeskirjadega ei ole sätestatud teisiti, on kinnisasja omanik kohustatud hoolt kandma üksikobjekti seisundi ja selle ümbruse korrastamise eest.

Kitsenduste ulatus:

Kaitstavat looduse üksikobjekti ümbritseb kuni 50 m raadiusega piiranguvöönd kui kaitse-eeskirjadega ei sätestata teisiti.

Üksikobjektini viivad erateed on avalikuks kasutamiseks vastavalt „Asjaõigusseaduse” §157.

Väljavõtteid "Kaitstavate loodusobjektide seadusest":

§13(2) Kui kaitse-eeskirjad ei sätesta teisiti, on piiranguvööndis keelatud:

- uute melioratsioonisüsteemide rajamine;
- veekogude vee taseme muutmine ja nende kallaste kahjustamine;

- maavarade ja maa-ainese kaevandamine;
- puhtpuistuste kujundamine varem rajatud metsakultuurides ning metsakultuuride ja energiapuistute rajamine;
- lõppraie
- maa kasutamine prügi ja heitmete ladustamiskohana;
- väetiste ja mürkkemikaalide kasutamine;
- teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine;
- uute ehitiste püstitamine;
- jahipidamine ja kalapüük.

Vändra alevi kaitstav loodusobjekt (park) on esitatud joonisel 1. Pärnu Maavalitsuse Keskkonnaosakonna andmetel pargi maa-ala kuulub maastikukaitseala piiranguvööndisse (vt. lisa 4).

3. VEEKOGUDE KAITSE

Alus: "Ranna ja kalda kaitse seadus" 22.02.1995 (RT I 1995, 31, 382)

"Veeseadus" 24.01.1996 (RT I 1996, 13, 241)

"Avalikult kasutatavate vooluveekogude nimekiri"- keskkonnaministri määrus
28.02.1995 nr.10 (RTL 1995, 33)

Väljavõtted "Ranna ja kalda kaitse seadusest":

Lähtudes säästliku ja alalhoidliku arengu ning loodusliku mitmekesisuse säilitamise põhimõtetest kehtestab Ranna ja kalda kaitse seadus veekogu kalda ulatuse.

§4(1) Tiheasustusala määrab kalda ulatuse üldplaneeringuga kohalik omavalitsus, aga mitte üle §3 sätestatud laiusel.

Tiheasustusala laiendamine kaldal toimub ainult maakonnaplaneeringu alusel koostatud linna või valla üld- ja detailplaneeringu järgi, arvestades §9 2 lõikes sätestatud kitsendusi.

§4(2) Uue tiheasustusala moodustamine kaldal on keelatud. Erandi võib teha Vabariigi Valitsus omavalitsuse ettepanekul.

§3(1) Üie 10 ha suuruse pindalaga järvede ja veehoidlate kaldad, üle 25 km² suuruse valgalaga jõgede ja veejuhtmete ning lõheliste kudemis- ja elupaikadeks kinnitatud veekogude kaldad on 200 m laiused.

§3(2) 5 kuni 10 ha suuruse pindalaga järvede ja veehoidlate ning 10-25 km² suuruse valgalaga jõgede ja veejuhtmete kaldad on 100 m laiused.

§3(3) Ülejäänud veekogudel kehtestab kalda ulatuse kohalik omavalitsusüksus vähemalt 10 m laiusele, aga mitte rohkem kui 25 m.

§6(1) Kalda ulatust saab vähendada või suurendada maakonnaplaneeringu alusel kehtestatud valla või linna üldplaneeringuga, lähtudes looduslikest ja majanduslikest tingimustest, nagu kõlvikute ja kinnisasjade piirid, teed, elektri- ja sideliinid või muude tehnovõrkude trassid, veekogud või veejuhtmed, metsasihid, metsakategooriad, valgala vähenemine.

§6(2) Kalda ulatuse vähendamiseks on vaja keskkonnaministri nõusolekut.

§6(3) Looduses äratuntava piiri kasutamise või kõlvikute poolitamise vältimise eesmärgil võib kalda ulatust suurendada 300 meetrini.

§9(1) Kaldal on majandustegevus keelatud veekaitsevööndis, v.a.:

- veeliikluse ja veehaarde objektile;
- tehnilisele kommunikatsioonile;
- seirejaamale ja hüdrograafiateenistuse objektile;
- riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse otstarbega ehitusele;

- taluhoonestusele algses kohas, kui kinnisasja kõlvikute sihtotstarbeks on põllu- või metsamajanduslik kasutamine.

Veekaitsevööndi laius tavalisest veepiirist on jõgedel 10 m, maaparandus-objektide eesvooludel kuni nende suubumiseni looduslikesse veekogudesse -1 m.

§9(2) Kaldal on keelatud rajada ja laiendada:

- tootmisobjekte ja ladusid, kus kasutatakse, tekitatakse või ladustatakse I, II ja III ohtlikkuse klassi kuuluvaid aineid;
- tootmisobjekte, millest lähtuv kahjulik mõjutus ulatub veekaitsevööndile või supelrannale.

§9(9) Kaitstava loodusobjekti ja kultuurimälestise või nende kaitsevööndite piires määrab kalda kasutamise ning kaitse selle objekti kaitset reguleeriv õigusakt. Kui see on leebem käesoleva seaduse kitsendustest, rakendatakse käesoleva seaduse sätteid.

§10(1) Tiheasustusalal on 50 m laiune ehituskeeluvöönd.

§10(2) Ehituskeeld ei laiene üld- ja detailplaneeringu alusel toimuvatele töödele:

- kallaste kindlustamiseks ja heakorrastamiseks;
- avaliku tee või kallasraja rajamiseks;
- säilitamiseks määratud hoonestusega alal;
- maaparandussüsteemide ehitamiseks.

§10(3) Rannal ja kaldal võib poldrit rajada kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud planeeringu alusel maavalitsuse nõusolekul.

§11(1) Maavarade ja maa-ainese kaevandamine on keelatud veekaitsevööndis ning ülejäänud kalda alal lubatud keskkonnaministri loal.

§11(3) Veekaitsevööndis on puittaimestiku raie keelatud, välja arvatud veejuhtme ja veehoidla remondiga seotud tööde tegemiseks või puittaimestiku hooldamiseks ja uuendamiseks sanitaar- või turberaiena.

§11(4) Metsa juhtfunktsiooni muutmiseks kaldal on vajalik keskkonnaministri nõusolek.

§12 Kui kalda kasutamine on põhjustanud taimkatte hävimise, pinnase kahjustamise või veekogu seisundi halvenemise, võib keskkonnaminister taotleda kuni kolmeks aastaks kõlviku sihtotstarbe muutmist või kehtestada samaks ajaks:

- tavalisest väiksemaid piirnorme pestitsiidide, väetiste ja konservantide kasutamiseks;
- karjatamiseks lubatavate loomade piirarvu.

§13 Kaldal asuvate kinnisajade omanikud ja valdajad on kohustatud hoidma veekogu kaldad puhtana ning hooldama kallasrada ja tagama rajal inimestele vaba läbipääs.

§20(1) Kallasraja maa arvatakse välja maksustamisele kuuluvast maast vastavalt maamaksuseadusele (RT I 1993, 24, 428; 1994, 13, 231; 94, 1609).

Välavõtted "Veeseadusest":

§ 5(1) Põhjavesi on riigi omandis.

§ 6(2) Veekogu avalik kasutamine on veekogu kasutamine igapähe poolt.

§10(2) Kallasraja laius on:

- laevatavatel veekogudel 10 meetrit;
- teistel veekogudel 4 meetrit;
- suurvee ajal, kui kallasrada on üle ujutatud, 2 meetri laiune kaldariba, mida mööda võib vabalt ja takistamatult veekogu ääres liikuda.

Vändra alevit läbib Vändra jõgi (kood 11307) valgalaga 267,0 km², kalda ulatusega 200 m ja ehituskeeluvööndiga 50 m. Lähteplaanile (joonis 1) kantud ehituskeeluvööndit ja kalda ulatust on maakasutuspiiridest lähtuvalt mõnes kohas vähendatud.

Vihtra oja (kood 11306, valgala 11,6 km²) saab alguse kraavidest alevi piiril, selle ehituskeeluvöönd alevisse ei ulatu.

Suures osas on Vändra jõgi alevi läänepoolseks piiriks. Lõigul, mis läbib alevit on kaks paisutust. Alumise paisutuse baasil on rajatud juurdesõiduga tuletõrjevõetukoht (vt. ka lisa - probleemne kalatõke).

Praegu paisul hooldaja puudub. Ettepanek - hooldajaks kohalik omavalitsus.

Ülemisel paisutusel on puhkemajanduslik tähtsus. Ettepanek - hooldajaks a/s Wendre ja alevivalitsus.

4. ÜLDKASUTATAV SUPLUKOHHT

Alus: "Ranna ja kalda kaitse seadus" 22.02.1995 (RT I 1995, 31, 382);

"Tervisekaitse eeskiri supelrandadele ja supluskohtadele" EV

Sotsiaalministeerium, 1993 (projekt);

"Asjaõigusseadus" 09.06.1993 (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355)

Kitsenduste ulatus:

Supluskoht peab paiknema ülalpool reovete sisselaske. Supluskohtade maa-alal on keelatud teha süvendust jt. hüdrotehnilisi töid, millega kaasneb vee kvaliteedi halvenemine, ehitada saastavaid ja reostavaid ettevõtteid, rajada prügilaid jne.

Vändra alevil puudub suurem üldkasutatav supluskoht. Ainuke arvestatav supluskoht Vändra jõel on paisjärv elu- ja tootmistsooni vahel (vt. ka eelnev ptk.4).

5. METSADE KAITSE

Alus: "Metsaseadus" 20.10.1993 (RT I 1993, 69, 990)

Kitsenduste ulatus:

Hoiumetsad, kuhu kuuluvad reservaadid ning erilist kaitset ja pikemaajalist säilitamist vajavad metsad (§ 6 p.1). Lubatud on nende juhtfunktsiooni täitmiseks vajalik hooldus-, valik- ja lõppraie turberaiena või kitsaste lankidena, välja arvatud reservaadid, kus majandustegevus on keelatud (§ 7 p. 2).

Kaitsemetsad, kuhu kuuluvad peamiselt mulda, vett, asulaid, teid, maastikke ning teisi objekte kaitsvad metsad (§ 6 p. 2). Lubatud on hooldus-, valik- ja lõppraie. Puitu varutakse arvestuslangi piires, kusjuures lõppraie on lubatud turberaidena või kitsaste lankidena (§ 7 p. 3).

Vändra alevi maa-alale jäävad metsad ei ole kunagi kuulunud riigimetsade koosseisu ja seega on muutunud praegusteks või potentsiaalseteks erametsadeks. Nendes on vajalikud talumetsade majandamise kavad.

Kuna on tegemist alevi haljasvööndi ja veehaarde kaitsevööndi metsadega, lõppraie nendes ei tohi toimuda lageraiena.

Vändra pargi maa-ala kuulub maastikukaitseala piiranguvööndisse (vastavalt Kaitstavate loodusobjektide seaduse §17 lg3). Kuni uue kaitse-eeskirja kehtestamiseni on kehtivad KLOS §13 sätestatud piirangud, s.h. lõppraie keeld.

Veekaitsevööndis on puittaimestiku raie lubatud vaid veejuhtme ja veehoidla remondiga seotud tööde tegemiseks või puittaimestiku hooldamiseks ja uuendamiseks sanitaar- või turberaiena.

Võimalikeks hoonestusaladeks planeeritud väiksema väärtusega metsaalade säilitamise ulatus lahendatakse üldplaneeringule järgnevate detailplaneeringute koostamisel

6. TEED. TEHNOVÕRGUD JA -RAJATISED

6.1. RIIGIMAANTEED

Alus: "Maanteeeadus" 19.12.1991 (RT I 1992, 1, 1)
"Riigimaanteede kasutamise ja kaitse eeskiri" 16. 09. 1994 (RTL 1995,7)

Kitsenduste ulatus:

§8 - maantee kaitseks, arendusvõimaluste loomiseks ja korrashoiu ning liiklusolude püsivuse ja liiklusohutuse tagamiseks kehtestatakse maanteega külgnevatel maavaldustel hajaasustusaladel 50 m laiune kaitsetsoon (mõlemale poole tee teljest, mitme sõidutee korral äärmiste pärisuunaliste sõiduradade teljest), mille piirides kehtivad maaomanikel ja -kasutajatel erinõuded.

Vändra alevit läbivate riigimaanteede andmed vastavalt „Eesti riigimaanteede loetelule”, mis on kinnitatud EV Maanteeameti käskkirjaga nr. 33, 17.04.1996.a. on esitatud käesoleva seletuskirja peatükis VI Teed ja tänavad ning skeemil 1.

Joonistele 1 ja 2 on kantud alevi piirides tänavateks olevad riigimaanteed (olev ja võimalik perspektiivne seis).

6.2. .ELEKTRILIINID

Alus: "Asjaõigusseadus" 9.06.1993 (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355)
"Üle 1000-voldilise pingega elektrivõrkude kaitse-eeskirjad", ENSV MN
11.04.1984.a. määrus nr. 197.

Väljvõte "Asjaõiguseadusest":

§158(2)Teisele isikule kuuluval kinnisajal asuvad liinirajatised ei ole kinnisasja olulised osad.

Kitsenduste ulatus:

Elektrivõrkude kaitsetsoonid kehtestatakse piki õhuliine maatüki ja õhuruumina, mida piiravad vertikaaltasandid, mis asuvad mõlemal pool liini äärmistest juhtmetest nende hälbimatu asendi korral järgmistel kaugustel:

- 10 m kuni 20 kV pingega liinidest
- 15 m kuni 35 kV pingega liinidest
- 20 m kuni 110 kV pingega liinidest
- 25 m kuni 220 kV pingega liinidest
- 30 m kuni 330 kV pingega liinidest

Maatükke, mis kuuluvad elektrivõrkude kaitsetsooni ei võeta maakasutajatelt ära ning nad kasutavad neid põllumajanduslike või muude tööde tegemiseks, olles kohustatud kinni pidama eeskirjades esitatud nõuetest (vt. eeskiri).

Elektrivõrkude kaitsetsoonides on neid valdavate ettevõtete (organisatsioonide) kirjaliku nõusolekuta keelatud:

- mis tahes hoonete ja rajatiste ehitamine, kapitaalremont, rekonstrueerimine või lammutamine;
- teha mis tahes laadimis-, süvendus-, lõhke-, ja maaparandustöid, istutada ja raiuda puid ja põõsaid, rajada karjaaedu, okastraattarasid ning kasta põllumajanduskultuure;
- püüda kala, teisi veeloomi ja taimi põhjalähedaste püügivahenditega, rajada loomade joogikohti ning rajada ja varuda jääd (veekaabelliinide kaitsetsoonides);
- sõita masinate ja mehhanismidega, mille üldkõrgus kogu veosega või ilma selleta on tee pinnast rohkem kui 4,5 meetrit (õhuliinide kaitsetsoonides).

Vändra alevi territooriumil paikneva alajaama andmed on toodud käesoleva seletuskirja peatükis VII p.4.

Joonisele 3 Tehnorajatiste skeemile on kantud olevad üle 10 kV õhu- ja kaabelliinid alajaamadega.

6.3. SIDELIINID

Alus: AS "Eesti Telefon" - ettepanekud, „Nõuded elektrisidevõrkude kaitse kohta”.
"Asjõigusseadus" 09.06,1993 (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355)

Kitsenduste ulatus:

2.2. Elektrisidevõrkude kaitsevöönd hõlmab:

2.2.1. 2 m laiust maariba kummalgi pool kaabelliini (kaabli projektsiooni maapinnal);

2.2.2. 3 m laiuse maa-ala ümber kaabelliini võimenduspunkti või selle mulde piiri;

2.2.3. 5 m laiuse maariba kummalgi pool õhuliini äärmiste juhtmete projektsioonist maapinnal.

3.1. Elektrivõrkude kaitsevööndis teostatavate tööde korra ja tehnilised nõuded kehtestab elektrisidevõrkude valdaja töö teostajale (projekteerijale) kirjalikult väljastatud tehniliste tingimuste või kooskõlastusega.

Vändra alevi üldplaneeringu joonisele 3 Tehnovõrkude skeem on kantud sidekaablid, andmed on toodud seletuskirjas ptk.VII p.5.

6.4. GAASITORUSTIKUD

Alus: "Asjaõigusseadus" (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355)
Riigi Tehnilise Järelevalve Ameti juhend nr.5-1-OAG-95, kinnitatud käskkirjaga nr.13 20.12.1995 "Küttegaas. Maagaasi siirdesüsteem"

Kitsenduste ulatus:

3.2.2. Kaitsevööndi laiused on alljärgnevad:

- Üldine laius (s.o. vahekaugus gaasitorustiku ja piki torustiku telge kulgeva mõttelise joone vahel) on 25 m;
- Veetakistuse (veealused üleminekud, torusilded jms.) kaitsevööndi laius on 50 m;
- Jaamade ja sõlmede kaitsevööndi laius (s.o. vahekaugus nende piirdetarast kõigis suundades kulgeva mõttelise joone vahel) on 50 m.

Vändra alevi läheduses Vändra valla maa-ala läbivast gaasitorustikust on lähemalt juttu seletuskirjas ptk.VII p.3.

7 ERIOBJEKTID

7.1. HEITVETE PUHASTUSSEADMED

Alus: SNIP 2.04.03 - 85

Kitsenduste ulatus:

Puhastusseadmetel on sanitaarkaitsevööndi laius seadmete või settebasseinide välispiirist elamuteni või ühiskondlike hooneteni sõltuvalt puhasti võimsusest:

- 15 m³ / d 15 m;
- 200 m³ / d 150 m
- 200...5000 m³ / d 200 m
- biotiigid iseseisva puhastina 200 m
- 500...50 000 m³ / d 400 m

Objektide projekteerimine ja paigaldamine kaitsevööndis tuleb kooskõlastada Pärnu Maavalitsuse Keskkonnaosakonnaga ja EV Sotsiaalministeeriumi Tervisekaitseteenistusega.

Vändra alevi puhastusseadmed jäävad Vändra valla territooriumile. Nende andmed on toodud seletuskirjas ptk.VII p.1, sanitaarkaitsevöönd kantud joonistele (200 m puhastist võimsusega 200...5000 m³ / d).

7.2. PUURKAEV , VEEHAARE

Alus: "Veeseadus" 24.01.1996 (RT I 1996, 13, 241)

"Ranna ja kalda kaitse seadus 22.02.1995 (RT I 1995, 31, 382)

"Maaparandusseadus" 20.04.1994 (RT I 1994, 34, 534)

EV Valitsuse määrus 14.10.1994 nr.369

"Riigi poolt korrashoitatavate eesvoolude nimekirja ja "Munitsipaalomandisse antavate maaparandussüsteemide nimistu" kinnitamine (RT I 1994,70,1222)

Väljavõtted "Veeseadusest":

Veehaarde sanitaarkaitseala

§28(2) Veehaarde sanitaarkaitseala ulatus on:

- 50 m puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihist ühe puurkaevuga;
- 50 m puurkaevude rea taljest mõlemale poole, 50 m rea äärmistest puurkaevudest ja puurkaevude reas puurkaevude vaheline maa, kui vett võetakse põhjaveekihist kahe või enama puurkaevuga.

§28(3) Sanitaarkaitseala ei moodustata, kui vett võetakse põhjaveekihist alla 10 m³ ööpäevas ühe kinnisasja vajadusteks.

§28(5) Sanitaarkaitseala võib ulatuda kuni 200 meetrini veevõtu kohast, kui vett võetakse põhjaveekihist üle 500 m³ ööpäevas. Sellise sanitaarkaitseala piirid kehtestab veehaarde projekti alusel keskkonnaminister.

§28 (1)Põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal laiusega kas 30 m või 50 m on majandustegevus keelatud, välja arvatud:

- veehaarderajatiste teenindamine;

- metsa hooldamine;
- heintaimede niitmine;
- veeseire.

§28 (2) Põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal kas üle 30 m või üle 50 m rakendatakse ranna ja kalda kaitse seadusega (RT I 1995, 31, 382) ranna ja kalda kasutamiseks sätestatud kitsendusi.

Vändra alevi puurkaevude andmed on toodud seletuskirjas (ptk.VII p.1), piirangud kantud joonistele.

7.3. KALMISTU

Alus: SNIP 02.07.01-89

ENSV Tervishoiuministeriumi (5-5/28 17.01.1984) ja ENSV Ehituskomitee (2-33-276 20.01.1984) ühiskiri "Olemasolevate kalmistute sanitaarkaitsetsoonide kohta"

Sanitaarkaitsevööndi ulatus 300 m kalmistu piirist elamuteni ja ühiskondlike objektideni.

Olemasolevate kalmistute sanitaarkaitsevööndeid võib vähendada projekteeritavatele elamutele kuni 100 meetrini tsentraalse veevarustuse korral.

Hoonete projekteerimine sanitaarkaitsevööndisse tuleb kooskõlastada Pärnu Maavalitsuse Keskkonnaosakonna ja EV Sotsiaalministeriumi Tervisekaitse teenistusega.

Vändra alevis paikneb üldkasutatav vana kalmistu, uus kalmistu on Vändra vallas. Alevisse jääb veel kolm vanemat matmispaika, mis on kultuurimälestistena arvel, nagu vana kalmistugi. Kalmistu kaitsetsooni on ette nähtud olevate väikeelamukruntide juurdelõige ilma hoonestuseta.

7.4. JÄÄTMETE LADUSTAMISPAIGAD

Alus: "Jäätmeseadus" 14.05.1992 (RT 1992, 21, 296);

Keskkonnaministeriumi määrus "Jäätmete ladustamispaikade projekteerimise, rajamise, kasutamise ja sulgemise eeskirjad" (projekt)

Kitsenduste ulatus:

Jäätmeseaduse § 13 p. 10 järgi ladustatakse jäätmed selleks ettenähtud kohta, tagades keskkonnaohutuse ja võimaldades nende hilisemat kasutamist. Jäätmete käitluskohtade projekteerimine, rajamine, kasutamine ja likvideerimine toimub vastavate eeskirjade järgi. Nimetatud eeskirjade eelnõu on koostatud Keskkonnaministeriumis, mille kohaselt ümbritseb jäätmete ladustamispaika 500 m laiune ohutusala. Jäätmete ladustuspaiga kaugus põllumajanduslikult kasutatavast maast ja üldkasutatavast teest peab olema vähemalt 200 m.

Vändra alevi piirides paiknenud prügimägi on likvideeritud. Alevi ja Vändra valla ühine prügilala asub valla territooriumil.

7.5. TOOTMISOBJEKTID

Alus: SN 245 - 74 B

Sanitaarkaitsevööndid määratakse vastavalt seni kehtivatele normidele 50 meetrist kuni 1000 meetrini olenevalt tootmisprofiilist.

Vändra alevi käesoleval ajal tegutsevate tootmisobjektide sanitaarkaitsevööndid on joonisele kantud 50 meetrist alates. Perspektiivis ei ole ette nähtud olevate kaitsevööndite suurendamist, viad osalist kadumist seoses keskkonnaohtliku tootmise likvideerimisega (eriti alevi keskosas).

III VÄNDRA ALEVI ARENGU EELDUSED

1. TÖÖHÕIVE

Vändra alevi töötajaskonna rakendatusest on alevi kujundava grupi osakaal 47% , teenindava grupi osakaal 53% . Arvestades aga vahetult väljaspool alevi piire asuvaid endiste EPT ja KEK-i baasil tekkinud ettevõtteid on asulat kujundava ja teenindava grupi osakaal võrdne . Käesoleval ajal on aktsiaseltsidena töötavais väikeettevõtetes ca 60 % kujundava grupi töötajast .

Töötavast tööjõulisest Vändra alevi elanikkonnast on rakendatud Vändras 80 % , väljaspool alevit 20 % . Tööealistest töötab 75 % , õpilased , invaliidid ja ajutiselt eemalviibijad moodustavad 11 % , lapsepuhkusel emad 6 % , töötud 8 % .

Pensioniealistest töötab käesoleval ajal 21 % . Seoses pensioniea tõusuga jääb tööle tööealiste kontingent , kes varem oleks pensionile läinud 55/60 aastase vanus skaala juures .

Töömigratsioon näitab käesoleval ajal, et alevist väljapoole (põhiliselt Vändra valda) tööle liigub 254 inimest (osa ettevõtteid asub vahetult alevi piiri taga valla territooriumil) . Vändra vallast käib alevisse tööle ca 150 inimest .

Kujundava grupi töötajate arv võib suureneada uute väikeettevõtete moodustumisega aga ka olemasolevate laienemisega. Kaks suuremat tööandjat kujundava grupi ettevõtete seas A/S Wendre ja A/S Wendre Tafting ei tööta käesoleval ajal täie koormusega . Soodsad tingimused on alevil puhke- ja kultuuriasulana (ümbruskonnas on soodsalt palju kultuuriloolisi vaatamisväärsusi) aga ka aiandusalase õppe ja nõustamise kohana.

Vändra alevi tööjõubilanss

Jrk. nr.	Näitaja	Inimesi seisuga 01.01.96.a.
1.	Elanike arv	3055
2.	Iseseisev elanikkond s.h.	
	a) tööjõulises eas rakendatud Vändra alevis	994
	b) töötavad pensioniealised, rakendatud Vändra alevis	126
	c) tööjõulises eas, rakendatud väljaspool Vändra alevit	254
3.	Tööjõulises eas töötud	132

4.	s.h. ametlikult registreeritud töötutena	22
	Mitteiseseisev elanikkond s.h.	1449
	a) alaealised	791
	b) 16 a. ja vanemad õpilased	149
	c) mittetöötavad pensionieas	468
	d) mittetöötavad tööjõulises eas (invaliidid)	21
	e) ajutiselt eemalviibivad tööjõulises eas	20
5.	Lapsepuhkusel	100

Alevi kujundava grupi näitajad :

1. Kujundava grupi töötajaid	600
s.h. tootmine	328
ehitus	93
transport	21
muud	158
2. Kujundava grupi töötajatest elavad linnas	515
sõidavad linna tööle	85
3. Kujundava grupi % kogu elanikkonnast	16,9

2. ELANIKKOND

Vändra alevi elanike arv seisuga 01.01.96 on 3055 (ESA 1996) . Elanikest 25,9 % on lapsed (0 - 15 a), 54,7 % tööealised ja 19,4 % pensioniealised .

Elanike arv Vändra alevis on aastate lõikes olnud suhteliselt stabiilne :

01.01.90	01.01.91	01.01.92	01.01.93	01.01.94	01.01.95	01.01.96
2971	3015	3014	3010	3005	2982	3055

Andmed : ESA, Rahvastiku vanuskoostis. Eesti linnad ja maakonnad 1. jaanuar 1994. Tallinn, 1994 ; ESA, Rahvastiku vanuskoosseis. Eesti linnad ja maakonnad 1. jaanuar 1996. Tallinn, 1996

Viimase viie aasta jooksul on sündide arv Vändra alevi andmetel :

aasta	1991	1992	1993	1994	1995
sünde	39	34	33	40	36

Samal ajal on loomulik iive olnud positiivne (ainult 1993.a-l negatiivne), kuid rändesaldo on olnud muutuv. Loomuliku iibe ja rändesaldo põhjal saadud rahvaarvu kogumuutus on aastate lõikes ESA andmetel 1994 ja 1996 :

aasta	1990	1991	1992	1993	1994	1995
loomulik iive	+25	+3	+3	-21	+12	+2
rändesaldo rahvaarvu kogumuutus	+19	-4	-7	+16	-35	+71
	+44	-1	-4	-5	-23	+73

Vändra alevi ja Vändra valla vahel on ühiseid probleeme ja kokkupuutepunkte territoriaalses mõttes (ettevõtluse paiknemine), tööhõive osas, samuti teeninduse, arstiabi, hariduse, kultuuri osas. Reguleerimist vajab ühine prügimajandus. Alevi ja valla ühinemine üheks haldusüksuseks tooks kaasa arengu (ühised infrastruktuurid, suurem maksubaas, ühised eesmärgid turismi, hariduse jne. osas). Sotsiaal - demograafilised näitajad võiksid ühinemise korral isegi ümber paigutada (jõukad ettevõtjad suunduvad väljaspoole alevit, et elada eraldatuma keskkonnaga elukohas), kuid tõenäoliselt jääb alevi elanike arv ka tulevikus 3000 piiresse .

IV ÜLDPLANEERING

1. FUNKTSIONAALNE TSONEERIMINE

Vändra alevi funktsionaalne tzoneerimine (vt. joonis 2) on lahendatud järgmisi tegureid silmas pidades:

- oleva hoonestuse asukoht ja iseloom;
- olevad teed ja tänavad ning ajalooliselt väljakujunenud liiklussuunad, loogilise teedevõrgu kujundamise, liiklusvoolude hajutamise ja liiklusohutuse parandamise võimalused;
- uusehituseks sobivate vabade maa-alade olemasolu ja nende paiknemine väljakujunenud hoonestusalade suhtes;
- tehnorajatiste olemasolu või puudumine;
- kaitsevööndites olevate maa-alade olemasolu ja nende kasutamise võimalused sõltuvalt kaitsevööndi liigist;
- maakasutuspiirid, era- ja munitsipaalmaade kujunev jaotus;
- maapinna reljeef, taimkate, ehitusgeoloogilised tingimused.

Alevi maa-ala tinglikult jaguneb kaheks funktsionaalseks tsooniks: elutsooniks ja tootmistsooniks, mis on omakorda sihtotstarbe järgi liigitatud mitmeks maa-alaks. Maa-ala piiride määramisel on silmas peetud nii planeerimisloogikat kui ka reaalseid maakasutuspiire. Siit tuleneb teatud üldistusaste, mille juures on tähtsamaks peetud põhilist sihtotstarbet ja kõrvalfunktsiooni ei ole välja toodud (näiteks üksikelamu haljasalal või tööstuse maa-alal).

Maa-alade sihtotstarbe (tähistuse) määramisel on aluseks võetud Keskkonna-ministeeriumi poolt soovitatud planeeringute leppemärke.

2. ELUTSOON

Alevi põhiosa hõlmava elutsooni moodustavad (vt. tähistused joonisel 2):

1. Elamute maa-ala, s.h.:

- väikeelamute maa-ala (EV), Vändra alevile iseloomulik aedlinnaalik hoonestusliik, mis jääb domineerima ka tulevikus; üldplaneeringuga on antud võimalus nii olemasolevate kvartalite tihendamiseks kui ka uute hoonestusalade rajamiseks alevi lõuna- ja kirdeosas; kaitsevöönditesse uusi elamuid ei ole planeeritud, mõnes kohas on suurendatud olevate elamute krunte kaitsevööndis oleva eikellegimaa arvel.
- korruselamute maa-ala (EK), kuhu on liigitatud ka 2-3- korruseliste rida-elamute ja garaazide maa-ala; koosneb mitmest omaette asetsevast piirkonnast koos

reservaladega, kuhu on vajaduse korral võimalik rajada madalamaid (kuni 3-korruselisi) korterelamuid või ridamaju ja garaaze kvartalitele lõpetatud ilme andmiseks.

2. Keskuse ala (segaehitusala-C) ning sellele jätkuks olevad asutuste ja üldkasutatavate hoonete maa-ala (A), samuti äri- ja büroohonete maa-ala (B) põhiliste peatänavate ääres või nende läheduses.

3. Puhkepiirkond, s.h.:

- puhkeotstarbeline maa-ala (P), s.o. staadion ja puhkepark laululavaga ja s.h.supelranna maa-ala (PS), heakorrastatav ja mõnevõrra laiendatav;
- suvilate ja aiamaajade maa-ala (S) Vändra jõe kallastel; et võimaldada aiamaajade rekonstrueerimist perelamuteks, üldplaneeringuga on vähendatud jõe ehituskeeluvööndit;
- haljasmaa (H), s.h. olevad heakorrastatavad ja rajatavad haljasalad ning nendega liituvad looduslikud metsamaad, mis täidavad ühtlasi kaitsehaljastuse funktsiooni.

3. TOOTMISTSOON

Vändra alevi tootmistsoon ehk tööstuse ja ladude maa-ala (T) koosneb mitmest piirkonnast, kusjuures territoriaalsed arenguvõimalused on ainult alevi äärealadel paiknevatel maa-aladel:

- endise Mistra territoorium Vändra jõe paremal kaldal, soodsa asukohaga maantee suhtes ja küllaldase reservalaga (vaba laoplat, mis jääb väljapoole kalda ulatust);
- ladude piirkond Vihtra tee ääres, mille baasil saab arendada keskkonnaohutut ilma sanitaarkaitsevööndita tootmist (reservala territooriumi aiamaadepoolses servas);
- praegustesse piiridesse jäävad piimatööstus ja teedemeistri tootmisbaas ümbrust vähehäiriva asukohaga ja heakorrastatud maa-alaga.

Alevi keskosas paiknev vanade traditsioonidega puidutööstus on jäänud keskuse arengule jalgu. Üldplaneeringus on tehtud ettepanek selle hoonestuse järk-järguliseks rekonstrueerimiseks ärihooneteks koos teenindusliku tootmise osakaalu suurendamisega.

Teine Pärnu-Paide mnt. äärne tootmisobjekt likvideeritakse samuti, maa-ala jääb äri- ja büroohonetele.

Ülalpool kirjeldatud maa-aladele lisaks on välja toodud eriotstarbeline maa-ala, s.o. kiinnise või piiratud kasutusrežiimiga eriotstarbeliste rajatiste - tehnorajatiste (OT) ja kalmistu (OK) maa-ala.

Maa-alade jaotumine on üldplaneeringu staadiumis küllalt tinglik. Maa-ala nimetus on antud soovitatava põhifunktsiooni järgi, mis ei välista teisi alaliike (näiteks üksikelamud äri- ja büroohonete maa-ala sees).

V KESKKONNAKAITSE

Käesoleva üldplaneeringu koostamisel on lähtutud:

- ökoloogilisest planeerimisest
- tehnilistest abinõudest, millega tagatakse elukeskkonna paranemine (antropogeense saaste normatiivide piiridesse viimine)

Ökoloogilise planeerimise põhieesmärgiks on vastukaaluks intensiivsele inim-tegevusele maastiku loodusliku tasakaalu säilitamine kompensatsioonialade võrgustiku moodustamise ja kujundamisega.

Optimaalne ökoloogiline struktuur tagatakse alljärgnevalt:

- tagamaa ja planeeritava alevi hierarhiliselt kõrgemat järku kompenseerivad elemendid (metsad, veekogud) on ühendatud alevisisese ökoloogilise infrastruktuuri elementidega, moodustades pideva haljas-süsteemi;
- haljassüsteemi toetavad madalama järgulised kompenseerivad elemendid-puuderead, hekid, looduslik rohumaad, samuti pereelamute ja haljastatud üldkasutatavate hoonete alad;
- kompenseerivad elemendid on ühendatud planeeritava alevi elutsooniga, ka tootmistsooni haljastus on võimaluste piirides ühendatud kompensatsioonisüsteemiga;
- ökoloogiline infrastruktuur peab tagama veekogude kaitse; selleks on tarvis säilitada Vändra jõe kaldavööndi haljastust (mets ja võsa ning nendega liituvad looduslikud rohumaad); sellest lähtudes veekogudele on kehtestatud kalda ulatus ja ehituskeeluvöönd ning veekaitsevöönd.

Tehnilised abinõud keskkonnaseisundi parandamiseks on järgmised:

- kinni pidamine kehtestatud sanitaarkaisevöönditest (vt. joonis nr.1), s.h. selliselt, et vältida üldplaneeringus määratud suurema sanitaar-kaitsevööndiga tootmise rajamist olevasse tööstustsooni;
- mittesobivate tootmisobjektide alevi keskusest väljaviimine;
- jõeäärse ehituskeeluvööndi kehtestamine alevi piirides;
- alevi tehnosüsteemide laitmatu funktsioneerimise tagamine;
- sõiduteede asfalteerimine, parklate rajamine;
- alevisisese liiklusvoolu hajutamine paralleel- ja ühesuunaliste tänavate abil;
- transiitliikluse alevist mööda juhtimine möödasõidutee abil;
- tsentraliseeritud prügi äravedu alevi ja Vändra valla ühisesse jäätmete ladustamiskohta valla territooriumil; tuleval sajandil ühtse prügimajanduse kava realiseerimine Seljametsal (Paikusel);
- jäätmete sorteeritult kogumise käivitamine, s.h. ohtlike jäätmete kogumispunkti organiseerimine;
- prügila ümberkujundamine sorteerimisjaamaks (lülitamine ühtsesse jäätmekäitlussüsteemi);
- tööstuse maa-ala heakorrastus ja täiendav haljastamine;
- veekaitsevööndi täiendav haljastamine;
- kogu alevi reovee juhtimine puhastisse ja puhasti rekonstrueerimine selliselt, et Vändra jõkke suunatava heitvee jääkreostuse kontsentratsioon vastaks Pärnu Keskkonnaosakonna poolt väljastatud piirnäitajatele; sama kehtib ka sadevee väljalaskude osas;
- tsentraliseeritud veevarustus kogu alevi territooriumil;
- endise alevi prügimäe maa-ala rekultiveerimine selliselt, et vältida põhjavee reostamise ohtu.

VI TEED JA TÄNAVAD

Alevit läbivad riigi tugimaantee nr. 57 Mudiste - Suure-Jaani - Vändra (alevi piires Pärnu - Paide maantee) ja kohalikud riigimaanteed nr. 19246 Vändra - Lokuta - Lelle (alevi piires Jannseni tänav) ja nr. 19240 Vändra - Vihtra (alevi piires Vihtra tee).

Planeeringuga on ette nähtud võimalus maantee nr. 57 väljaviimiseks alevist.

Tänavate punaste joonte vahed on valitud järgmised:

• Pärnu - Paide maantee	25m
• Vihtra tee, Vana tänav, Kase tänav, Jaama tänav (osaliselt)	20m
• muud tänavad	10 - 15m

- 25m (2 sõiduriba, 2 eraldusriba, jalgtee, jalgtee + jalgrattatee, 2 rentsiriba, 2 parkimisriba)
- 20m (2 sõiduriba, 2 eraldusriba, jalgtee + jalgrattatee, jalgtee, 2 rentsiriba)
- 15m (2 sõiduriba, 2 jalgteed, 2 rentsiriba)
- 10m (sõiduriba + parkimisriba, 2 rentsiriba, 1 jalakäigutee).

Punaste joonte vahemiku valimisel on lähtunud Eesti linnatänavate projekteerimismääruste eelnõust (1996.a.)

Jalgrattatee on ette nähtud peatänavatel või omaette teedena.

Enamus alevi tänavatest omavad välisvalgustust (Vihtra teel ulatub välisvalgustus valla territooriumile).

VII TEHNOVÕRGUD

1. VEEVARUSTUS JA KANALISATSIOON

Vändra asula üldplaneeringu perspektiivse veevarustus- ja kanaliseerimisskeemi koostamisel on lähtunud olemasolevast olukorrast ning põhiseisukohtadest ja andmetest, millised on toodud aastatel 1991 - 92 koostatud alevi veevarustuse- ja kanalisatsiooni osade koosseisus.

1,1 VEEVARUSTUS

Vändra alevisse on rajatud ulatuslik tsentraalne veevarustussüsteem, mille koosseisu kuulub viis puurkaevu, veetorn paagi mahuga 300 m³ ja ca 10 km ulatuses magistraalitorustikke. Hoonete tulekustutusvesi saadakse torustikule ehitatud hüdrantidest ja olevatest veemahutitest.

Käesoleval ajal on alevi põhilise veeallikana kasutusel puurkaev PK - 6, millise tootlikkus on kuni 600 m³/d .

Kuna asula tsentraalse veevarustussüsteemi kaudu tegelikult tarbitav veehulk ei ületa kehtiva veekasutusloaga reguleeritud kogust (350 m³/d), siis nimetatud veeallikas rahuldab lähima perspektiivi veetarbe.

Lisaks nimetatule on asula kirdeossa rajatud uus, kolmest puurkaevust (PK1 - 3) koosnev veehaare jõudlusega 900 m³/d. Veehaare on ühendatud samuti asula veevõrguga ja seda kasutatakse vajaduse korral. Perspektiivse veehaarde planeeritud sanitaarkaitseala ulatus vastab kehtivatele normidele.

Asula piirides paikneb veel 5 lokaalseid veevärke varustavat puurkaevu, millised pärast tarbijate tsentraalse veevõrguga ühendamist kuuluvad tamponeerimisele - välja arvatud meierei puurkaev PK - 8 jõudlusega kuni 300 m³/d, milline kvaliteetse vee olemasolu tõttu tuleks tsentraalse veevarustussüsteemiga ühendada juba esimeses järjekorras.

Kuna uue veehaarde vee kvaliteet, eriti vee fluori sisalduse osas ületab normatiivsed näidud, siis veehaarde lõplik kasutuselevõtt eeldab vastava veetötluse olemasolu.

Veetorni amortiseerumise korral on otstarbekas uude veehaardesse rajada II astme pumpla koos veetötlusjaamaga.

Kuna asula veemajandusprojekti koosseisus prognoositud perspektiivsed arvutuslikud vooluhulgad on liialdatud, siis II astme pumpla , veetöötusjaama kui ka torustike projekteerimisel kuuluvad need täpsustamisele eriprojektide koosseisus - millede koostamisele peavad eelnema vastavad uurimistööd. Perspektiivselt asulas tarbitav veekulu ei ületa 800 m³/d.

Asula olemasoleva veetorustiku töökindluse tagamine eeldab veetorustiku osalist rekonstrueerimist ning avariisid ennetava remondi läbiviimist.

KANALISATSIOON

Asulasse ehitatud kanalisatsioonisüsteemi tehnorajatiste koosseisu kuuluvad: reoveepuhasti MRP - 1000 koos biotiikidega , 4 reoveepumplat , ca 6km kollektoreid ning ca 2,8 km survetorusid.

Süsteemi kanaliseeritakse põhiliselt asula mitmekorruseliste elamute, ühiskondlike- ja tööstushoonete ning osaliselt pereelamute ja asulaga külgnevate lokaalsete objektide reovesi.

Reoveepuhasti MRP - 1000 arvestusliku jõudlusega 1000 m³/d on ehitatud 1983 a. Puhastusseadmete koosseisu kuuluvad veel 5200 m² ulatuses reovee järelpuhastamiseks ette nähtud biotiike.

Puhasti aeratsioonisüsteem on amortiseerunud ning mudatöötus puudulik.

Asula kanalisatsioonisüsteemi valdava ettevõtte andmetel ulatub käesoleval ajal süsteemi kanaliseeritav keskmine reovee kogus piiridesse 250 - 300 m³/d ega ületa veekasutusloaga piiritletud vooluhulka (350 m³/d).

Asula sadevesi platsidelt, teedelt jm. juhitakse ära põhiliselt kraavide ja truupide kaudu. Ulatuslik sadeveekkanalisatsioon on rajatud A/S Wendre territooriumile.

Vändra alevi reoveepuhasti vajab rekonstrueerimist. Vahetamist vajab aeratsioonisüsteem ja mudakäitlus.

Pärast puhasti rekonstrueerimist Vändra jõkke suunatava heitvee jääkreostuse kontsentratsioon nii lämmastik- fosforiühendite kui ka teiste näitajate osas peab vastama kohaliku keskkonnaosakonna poolt väljastatud piirnäitajatele. Sama kehtib ka sadevee väljalaskude osas.

Asula äärealal paiknevate ja planeeritud uute pereelamute kanaliseerimiseks on vajalik rajada 5 väikese jõudlusega sukelpumpadega varustatud pumbašahti. Uute kanalisatsioonikollektorite rajamisel tuleb vältida sade- ja pinnasevee infiltratsiooni torustikku.

Pereelamute kanaliseerimine on mõeldav koopereemise teel või laenude abil.

Alevi territooriumilt sadevee ärajuhtimine on majanduslikest kaalutlustest lähtuvalt otstarbekas teostada kraavide ja truupide vahendusel. Tehniliselt on mõeldav ka jõe suunas kulgevatele tänavatele sadevee osaline kanaliseerimine jõkke - seejuures tuleks väljalaskude ette näha vastavad puhastid.

Reoveepuhasti rekonstrueerimisel ja pumplate ning teiste tehnorajatiste projekteerimisel tuleb eriprojektide koosseisus täpsustada reaalsed arvutuslikud vooluhulgad, kuna varem koostatud veemajandusprojekti toodud vooluhulgad on liialdatud.

2. SOOJUSVARUSTUS

Viimastel aastatel on oluliselt rekonstrueeritud ja ehitatud soojustorustikke. Kahjuks aga ei ole tehtud õigeaegselt teostusjooniseid, mistõttu ei ole võimalik varasemate moodsuste ja teostusjooniste alusel soojatorustikke kanda alevi plaanile. Samuti on mitmed majad üle viidud elektriküttele seoses ebastabiilse soojuse hinnapoliitikaga. Mitmed väikekatlamajad on suletud. Arvestatavaim on Vendre katlamaja.

Ettepanekud :

- moodsustada soojustorustikud;
- kujundada alevi soojusvarustuse uus kontseptsioon arendades edasi alevi soojusvarustuse skeemi, kaaludes ebaefektiivsete väikekatlamajade sulgemist;
- selgitada katlamajade kütusevajadus ja koostöös " Eesti Gaasiga " kaaluda katlamajade üleviimist gaasiküttele.

3. GAASIVARUSTUS

Alevi gaasivarustust ei eksisteeri. Vändra valla territooriumil on Viresi-Tallinn gaasi siirdetorustik. Siirdetorustikule alevist kirdes on paigaldatud siiber Pärnu harutorustiku tarbeks. Nimetatud harutorustikule oli ette nähtud võimalus reguleerjaama ehitamiseks alevist loodes Vändra valla territooriumil.

Gasifitseerimise probleeme tuleks käsitleda maakonna ja Pärnu linna üldplaneeringutes.

4.ELEKTRIVARUSTUS

Alevi elektrivarustus toimub Vändra 110/35/10 kV alajaama baasil. Liine haldab Pärnu Elektrivõrk. Alajaamas on üles seatud 2 trafot a´ 10 MVA.

Alevi vajadusi arvestades energiaressurssi jätkub.

Alevi plaanile on koostöös võrgu valdajatega kantud 110,35 ja 10 kV elektrivõrgud (teostusjooniste, varasemate geodeetiliste moodsustamiste ja elektrivõrgu olematel andmete alusel).

5. TELEFONISIDE

Alevi telefoniseerimise tase on rahuldav. Alevi on analoogtelefonikeskjaam ATCK 100/2000 monteeritud mahuga 900 numbrit. Puuduseks on analoogtelefonikeskjaama ja ühendusliinide ebarahuldav kvaliteet. Eesti Telefoni arengukontseptsiooniga on ette nähtud valguskaablite ja digitaaljaamade kasutuselevõtt., millega likvideeritakse nimetatud puudused. See protsess algab 1998. aastal.

VIII ALEVI ARENGU NÄITAJAD

1. TERRITOORIUMI BILANSS

Näitaja	Ühik	Lähteaasta	Arvestusperiood
Elamute maa-ala, s.h.			
väikeelamute maa-ala	ha	70,1	98,3
korruselamute maa-ala	ha	17,9	21,9
Keskuse maa-ala (segaehitusala)	ha	-	6,4
Asutuste ja üldkasutatavate hoonete maa-ala	ha	19,1	20,1
Äri- ja büroohonete maa-ala	ha	4,1	6,6
Tööstuse ja ladude maa-ala	ha	25,0	22,3
Eriotstarbeline maa-ala	ha	9,3	13,7
Liiklusmaa	ha	29,8	38,0
Puhkeotstarbeline maa-ala	ha	2,2	6,3
Suvilate ja aiamajade maa-ala	ha	5,2	4,6
Haljasmaa	ha	63,2	78,0
Veeala	ha	3,6	3,6
Planeeritav alev kokku (perspektiivsetes piirides)	ha	319,8	319,8

2. ALEVI ARENGU NÄITAJAD

Näitajad	01.01.96.a.	Märkusi
----------	-------------	---------

1. Rahvastik

Elanike arv 3055 0,21% E V
(01.01.96.a. ESA andmetel) kogurahvastikust

Vanuseline struktuur (el. arv / %)

s.h. lapsed 791 / 25,9
 tööealised 1670 / 54,7
 pensioniealisi , 594 / 19,4
 s.h. töötab 124

Rahvastiku rakendus (el. arv)

s.h. kujundav grupp 600 s.h. 85 tuleb väljaspoolt alevit
 teenindav grupp 670 s.h. 65 tuleb väljaspoolt alevit
 mitteiseseseisev elanikkond 449 s.h. lapsed, mittetöötavad pensionieas, tööeas invaliidid, tööeas õpilased

2. Kujundav grupp (töötajate arv/%) 600/100
 s.h.

- tootmisettevõtete arv		6	
töötajate arv	328/ 54,7		s.h. 44 tuleb v.p. alevit
-ehitusettevõtete arv	3		
töötajate arv	93/15,5		s.h. 24 tuleb v.p. alevit
-transpordiettevõtete arv		3	
töötajate arv	21/3,5		s.h. 5 tuleb v.p. alevit
-muud ettevõtted		16	
töötajate arv	158/26,3		s.h. 12 tuleb v.p. alevit

3. Ühiskondlike hoonete mahud

- koolieelsed lasteasutused	kohti	240	
- üldhariduslik kool	töökohti/õpilasi	79/750	
- laste muusikakool	töökohti/õpilasi	19/103	
- raamatukogu	töökohti	7	
- kultuurimaja	töökohti/kohti	4/200	
- haigla ja polikliinik	töökohti	54	
- apteek	töökohti	6	
- hooldekodu, sotsiaalabi	töökohti/kohti	11/19	
- kauplused, kioskid	arv	40	
- toidlustuskohad	arv	10	
- turg	objekt	1	
- teenindustöökojad	töökohti	14	
- võõrastetoad	kohti	5	
- pangad	arv/töökohti	2/8	
- post ja telefonivõrk	töökohti	12	
- energiaamet	töökohti	7	
- saun	objekt	1	
- staadion	objekt	1	
- ujumiskoht	objekt	1	
- puhkepark	objekt	1	
- Vändra Tuletõrje ja Päästeamet	töökohti	11	
- Vändra politsei	töökohti	5	asub alevist väljas
- maksuamet	töökohti	1	asub alevist väljas
- Vändra Alevivalitsustöökohti		11	
- Vändra Vallavalitsus	töökohti	14	asub alevist väljas
- Kommunaalettevõtte ELKO	töökohti	21	
- autobussijaam	objekt	1	
- bensiinjaam	objekt	2	üks väljasp. alevit
- kirikud	objekt	2	
- surnuaed	objekt	1	

KOKKUVÕTE

Vändra alevi üldplaneering on koostatud piirides, mis on määratud Vändra alevivolikogu ja Vändra vallavolikogu omavahelise kokkuleppega ja on töö koostamise ajal vormistamisel. Töö põhiliseks väljundiks on graafiline materjal.

Üldplaneeringus on esitatud piirangud maakasutusele, s.o. erinevat liiki kaitsevööndid koos selgitustega.

On koostatud alevi üldtsoonimine erineva sihtotstarbega maa-alade kaupa koos vastavate kasutus- ja hoonestusviiside kirjeldusega.

Uusehituste alad nii üldkasutatavate hoonete kui ka elamute ja tööstuse maa-alade osas on planeeringus ette nähtud.

Detailplaneeringute puudumine on takistuseks maade tagastamisele ja erastamisele. Detailplaneeringuid vajavad esmajärjekorras (vt.joonis 2):

- C. Jakobsoni ja Lohu t. pikenduse vaheline kvartal;
- Vihtra maantee ning Jaama t. nurgakvartal;
- C.Jakobsoni, Lohu t. ja Pärnu-Paide maantee vaheline kvartal.

Üldplaneeringus on esitatud alevi tehnosüsteemide ülevaade ja perspektiivne lahendus, käsitletud on teede ja tänavate osa.

Koostatud üldplaneering on:

- abiks alevile maareformi käigus maade tagastamisel ja erastamisel;
- aluseks alevi üksikute osade detailplaneeringute koostamisel;
- arvutisse sisestatud alevi plaan on abiks alevivalitsusele jooksvas töös ja planeeringu korrigeerimisel.

Vajalik oleks tellida uurimistöo põhjaveevarude hindamiseks.

Alevivolikogul teha koostööd Väandra vallavolikoguga ühiste probleemide lahendamiseks kuni koostööni haldusreformi läbiviimiseks.

Väandra alevi arengu tagavad alevi elanikud ise.

KASUTATUD MATERJALID

SEADUSED, MÄÄRUSED, JUHENDID

1. Asjaõigusseadus 9. juuni 1993.a. (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355)
2. AS Eesti Telefon ettepanekud "Nõuded elektrisidevõrkude kaitse kohta"
3. ENSV MN määrus 11. aprill 1984.a. nr. 197 "Üle 1000 V pingega elektrivõrkude kaitse eeskirjad"
4. EV Valitsuse määrus 15. dets. 1994.a. nr. 462 "Loodusobjekti kaitse alla võtmise kava ning II kategooria kaitsealuste taime-, seene-, ja loomaliikide ning kivististe nimekirja kinnitamine"
5. Jäätmeseadus 14. mai 1992.a. (RT 1992, 21, 296 ja RT I 1994, 74, 1323)
6. Kaitstavate loodusobjektide seadus 1. juuni 1994.a. (RT I 1994, 46, 773)
7. Keskkonnaministeeriumi määrus 20. okt. 1993.a. nr. 29 "Kaitse all olevate looduskaitsealad ja - üksikobjektid"
8. Keskkonnaministeeriumi määrus 30.03.1995.a. nr. 18 "III kategooria kaitsealuste taime-, seene- ja loomaliikide ning kivististe nimekirjade kinnitamine" (RTL 1995, 36, 995)
9. Keskkonnaministri määrus 28. veebr. 1995.a. nr. 10 (RTL 1995, 33) "Avalikult kasutatavate vooluveekogude nimekirj"
10. Maakatastriseadus 12. okt. 1994.a. (RT I 1994, 74, 1324)
11. Maakorraldusseadus 25. jaan. 1995.a. (RT I 1995, 14, 169)
12. Maanteeseadus 19. dets. 1991.a. (RT I 1992, 1, 1)
13. Maaparandusseadus 20. aprill 1994 (RT I 1994, 34, 534)
14. Maapõueseadus 9.11.1994 (RT I 1995, 86/87, 1488)
15. Maapõueseaduse muutmise ja täiendamise seadus 19. sept. 1995.a. (RT I 1995, 75, 1321)
16. Maareformiseadus 17. okt. 1991.a. (RT 1991, 34, 426)
17. Metsaseadus 20. okt. 1993.a. (RT I 1993, 69, 990)
18. Muinsuskaitse seadus 9. märts 1994.a. (RT I 1994, 24, 391)
19. Omandireformi aluste seadus 13. juuni 1991.a. (RT I 1991, 21, 257)
20. Planeerimis- ja ehitusseadus 14. juuni 1995 (RT I 1995, 59, 1006)
21. Rahvatervise seadus 14. juuni 1995 (RT I 1995, 57, 978)
22. Ranna ja kalda kaitse seadus 22. veebr. 1995.a. (RT I 1995, 31, 382)
23. Raudteeseadus 14. dets. 1994.a. (RT I 1995, 5, 41)

24. Riigi Maanteeameti käskkiri 17. aprill 1996.a. nr.33 "Eesti riigimaanteede loetelu"
 25. Riigimaanteede kasutamise ja kaitse eeskirjad
Kinnitatud Teede- ja Sideministeeriumi määrusega 16. sept. 1994.a.nr. 54 (RTL 1995, 7)
 26. Riigi poolt korrashoitavate eesvoolude nimekiri
EV Valitsuse 14.okt. 1994.a. määrus nr. 369 (Maa ja Vara, 1995.a., nr.3)
 27. Riigi Tehnilise Järevalve Ameti juhend nr. 5-1-OAG-95, kinnitatud käskkirjaga nr.13 20. dets. 1995.a. "Küttegaas. Maagaasi siirdesüsteem"
 28. Säästva arengu seadus 22 veebr. 1995 (RT I 1995, 31, 384)
 29. ENSV Taluseadus 06. dets. 1989.a.
 30. Tervisekaitse eeskiri supelrandadele ja supluskohtadele (projekt). EV Sotsiaalministeerium
 31. Vabariigi Valitsuse määrus 26. jaan. 1995.a. nr.42 (RT I 1995, 13, 156) üleriigilise tähtsusega maardlate kohta
 32. Valitsuse määrus 25. okt. 1993.a. nr. 328 (RT I 1993, 70, 999) "Riigi omandusse jääva vara nimekirja kohta" ja seda täiendavad määrused 24. okt. 1994 nr. 385 (RT I 1994, 72, 1270), 10. märts 1995 nr. 108 (RT I 1995, 33, 439) ja 11. aprill 1995 nr. 176 (RT I 1995, 42, 627)
 33. Veeseadus 24. jaan 1996.a. (RT I 1996, 13, 241)
- Üleriigilise tähtsusega maardlate nimekirja kinnitamine 26. jaan. 1995 (RT I 1995, 29, 156)

PROJEKTID, STATISTILISED VÄLJAANDED

34. ENSV jõgede, ojade ja kraavide nimestik. Tallinn 1986.
35. Muinsuskaitseameti kinnismälestiste register.
36. Planeeringute leppemärgid (soovituslikud). Eesti Keskkonnaministeerium
37. Eesti linnatänavate projekteerimisnormid. Eelnõu. Tallinn 1996.
38. Vändra alevi generaalplaan.
RPI Eesti Maaehitusprojekt töö nr.1000213, Tallinn 1982.
39. Vändra alevi veemajandusprojekt. Köide I Veevarustus
PI Kommunaalprojekt töö nr.T-395-91, Tallinn 1991.
40. Vändra alevi veemajandusprojekt. Köide II Kanalisatsioon
AS VEKA töö nr.T-005-92, Tallinn 1992
41. Vändra alevi soojusvarustuse skeem
RPI Eesti Maaehitusprojekt töö nr.4010342, Tallinn 1985.
42. Vändra alevi planeerimise ja hoonestamise projekt. Ehitusgeoloogia aruanne.
REI töö nr.1405M, 1982.

43. Kõrgsurve gaasitorustike reserveerimine
ENSV ATK, Metsamajandus- ja Looduskaitse Ministeerium, Ehituskomitee, 1987.
44. Vändra vald. Üldplaneeringu lähteülesanne.
AS Tondi Üks, Tallinn 1996.
45. Vändra alevi arenguplaan.
Juha Lahtonen, Reijo Miettinen, Vändra 1995.
46. Vändra alevi arengukava. SWOT-analüüsi kokkuvõte. 11.04.1995.
47. Vändra alevi arengukava. Varasema tegevuse kokkuvõte. 04.05,1995.
48. Vändra alevi arengukava. Tegevuskava alusseisukohad. 15.01.1996.
49. Vändra alevi ja valla ühinemisprotsessi käivitamine.